

บทที่ 3

ผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม

3.1 การดำเนินการ

รายงานฉบับนี้เป็นรายงานการติดตามและตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม และรายงานผลการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมประทานบัตรที่ 12652/15511 ทำเหมืองแร่ดินขาว ของ นาวาอากาศเอกหญิง พัทยา ประเทศรัตน์ ตั้งอยู่ที่ ตำบลบ้านสา อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง ครั้งที่ 1/2568 (มิถุนายน 2568)

โดยตามมาตรการกำหนดให้ทำการตรวจวัดคุณภาพน้ำ คือ ให้ติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำ บริเวณห้วยปู้ และห้วยหลวง ปีกะ 1 ครั้ง ในช่วงฤดูฝน (เดือนกันยายน-พฤศจิกายน) ให้วิเคราะห์หาค่าความเป็นกรด-ด่าง (pH) ความขุ่นข้น (Turbidity) ความกระด้างรวม (Total Hardness as CaCO_3) สารละลายแขวนลอย (Suspended Solids) ของแข็งละลาย (Total Dissolved Solids) เหล็กกรรม (Fe) และปริมาณซัลเฟต (Sulfate)

รายละเอียดมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามภาคผนวก ค และแผนที่แสดงจุดติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามรูปที่ 3-1

3.2 การตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อม

การตรวจวัดคุณภาพน้ำ ทำการเก็บตัวอย่างน้ำตามหลักและวิธีการที่เป็นมาตรฐานในแต่ละดัชนีที่ตรวจวิเคราะห์ แล้วส่งตัวอย่างน้ำไปวิเคราะห์คุณภาพที่ ห้องปฏิบัติการคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง อำเภอเมืองฯ จังหวัดลำปาง

คุณภาพน้ำที่ตรวจวัดได้จะนำมาเปรียบเทียบกับ ค่ามาตรฐานตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2537) ออกตามความในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 เรื่อง กำหนดมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน (ภาคผนวก จ)

3.3 ผลการตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อม

การตรวจวัดคุณภาพน้ำ สามารถเก็บตัวอย่างน้ำได้เฉพาะห้วยปู้ ส่วนห้วยหลวงมีสภาพแห้ง ไม่สามารถเก็บตัวอย่างน้ำได้

ผลที่ได้จากการตรวจวัดแสดงไว้ในตารางที่ 3-1 และภาคผนวก ง

รูปที่ 3-1 : แผนที่แสดงจุดเก็บตัวอย่างน้ำ

รูปที่ 3-2 : ห้วยปู

รูปที่ 3-3 : การเก็บตัวอย่างน้ำห้วยปู

รูปที่ 3-4 : ห้วยหลวง มีสภาพแห้ง

ตารางที่ 3-1 : ผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำผิวดิน

ดัชนี	หน่วย	ผลการตรวจวัด		ค่ามาตรฐาน*
		ห้วยปู	ห้วยหลวง	
ค่าความเป็นกรด-ด่าง (pH)	-	5.5	สภาพแห้ง	5.5-9.0
ความขุ่น (Turbidity)	(FAU)	9.70		-
ความกระด้างรวม (Total Hardness)	(mg/L as CaCO ₃)	174.00		-
สารละลายแขวนลอย (SS)	(mg/L)	4.00		-
ของแข็งละลาย (TDS)	(mg/L)	416.00		-
เหล็กรวม (Fe)	(mg/L)	<0.10		-
ปริมาณซัลเฟต (Sulfate)	(mg/L)	172.67		-

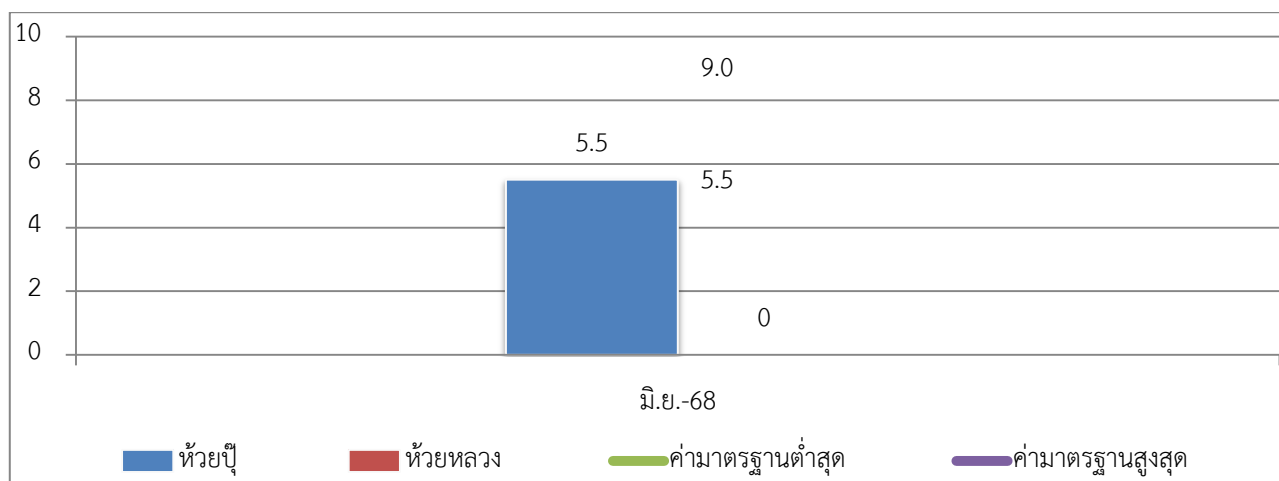
หมายเหตุ * ค่ามาตรฐานตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2537) ออกตามความในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

จากผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำในตารางที่ 3-1 เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับค่ามาตรฐานตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2537) ออกตามความในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 พบว่า **ค่าที่ทำการตรวจวัดได้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน**ที่ทางราชการกำหนด

3.4 การเปรียบเทียบผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 3-2 : ตารางเปรียบเทียบค่าความเป็นกรด-ด่าง (pH) น้ำผิวดิน

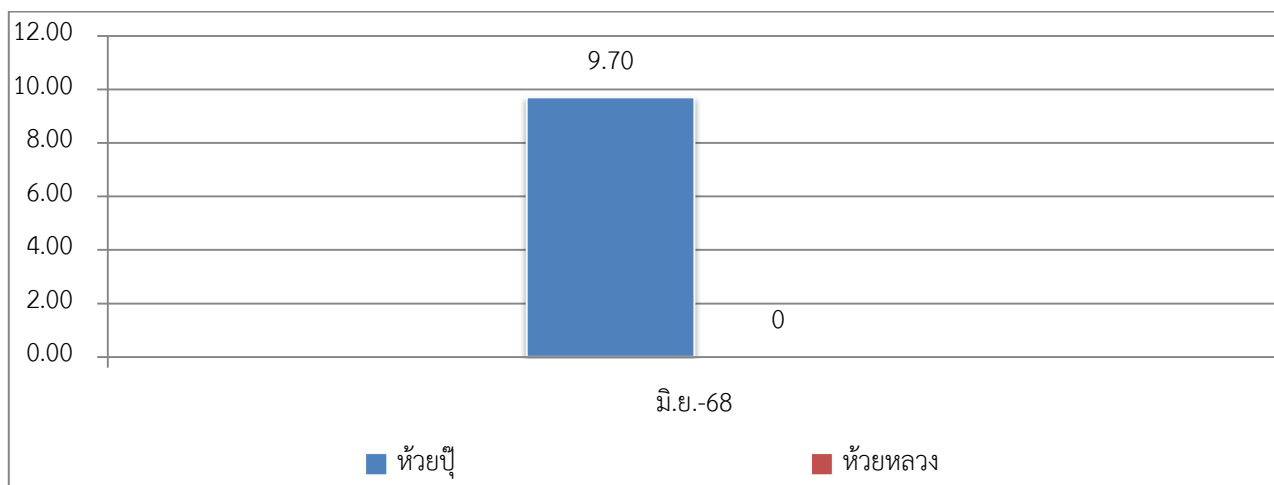
วัน/เดือน/ปี	ค่าความเป็นกรด-ด่าง (pH)		ค่ามาตรฐาน
	ห้วยปู้	ห้วยหลวง	
มิถุนายน 2568	5.5	สภาพแห้ง	5.5-9.0

รูปที่ 3-5 : กราฟเปรียบเทียบค่าความเป็นกรด-ด่าง (pH) น้ำผิวดิน

ตารางที่ 3-3 : ตารางเปรียบเทียบความขุ่นข้น (Turbidity) น้ำผิวดิน

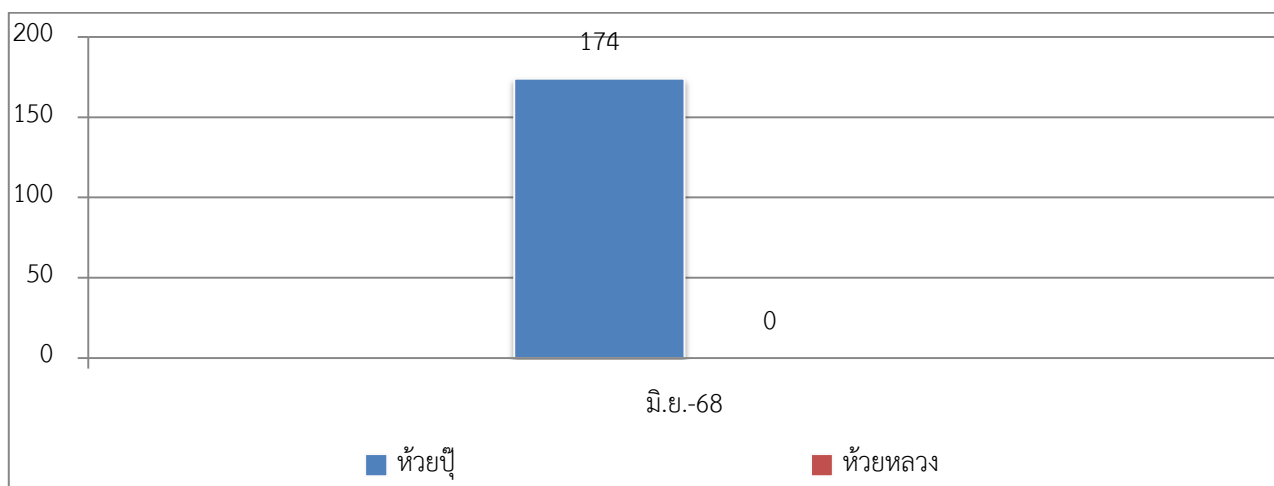
วัน/เดือน/ปี	ความขุ่น (Turbidity) (FAU)		ค่ามาตรฐาน
	ห้วยปู้	ห้วยหลวง	
มิถุนายน 2568	9.70	สภาพแห้ง	-

รูปที่ 3-6 : กราฟเปรียบเทียบความขุ่นข้น (Turbidity) น้ำผิวดิน

ตารางที่ 3-4 : ตารางเปรียบเทียบความกระด้างรวม (Total Hardness as CaCO_3) น้ำผิวดิน

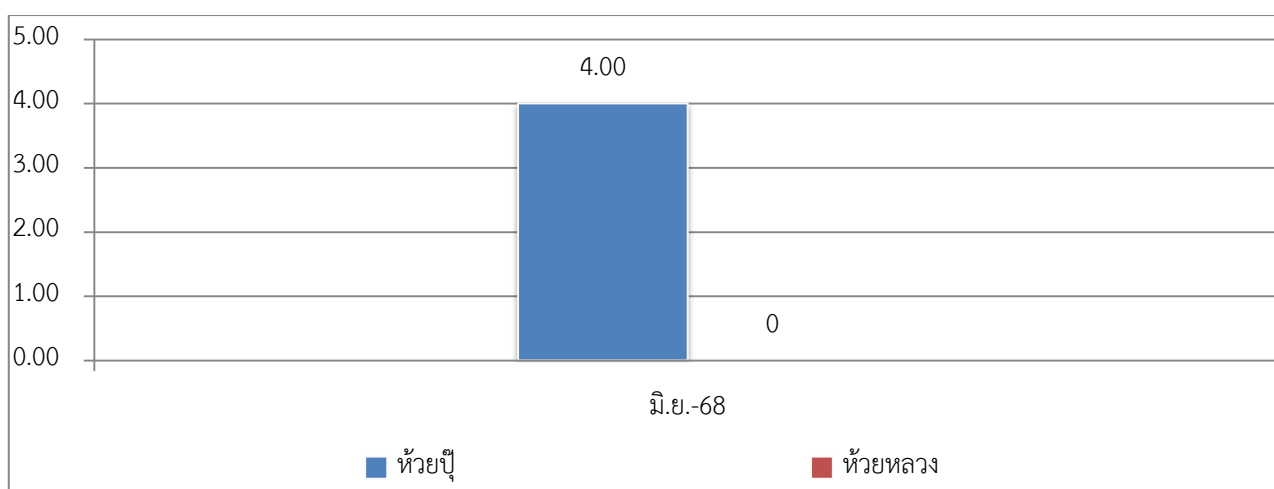
วัน/เดือน/ปี	ความกระด้างรวม ((TH) (mg/L)		ค่ามาตรฐาน
	ห้วยปู้	ห้วยหลวง	
มิถุนายน 2568	174.00	สภาพแห้ง	-

รูปที่ 3-7 : กราฟเปรียบเทียบความกระด้างรวม (TH) น้ำผิวดิน

ตารางที่ 3-5 : ตารางเปรียบเทียบสารละลายแขวนลอย (Suspended Solids) น้ำผิวดิน

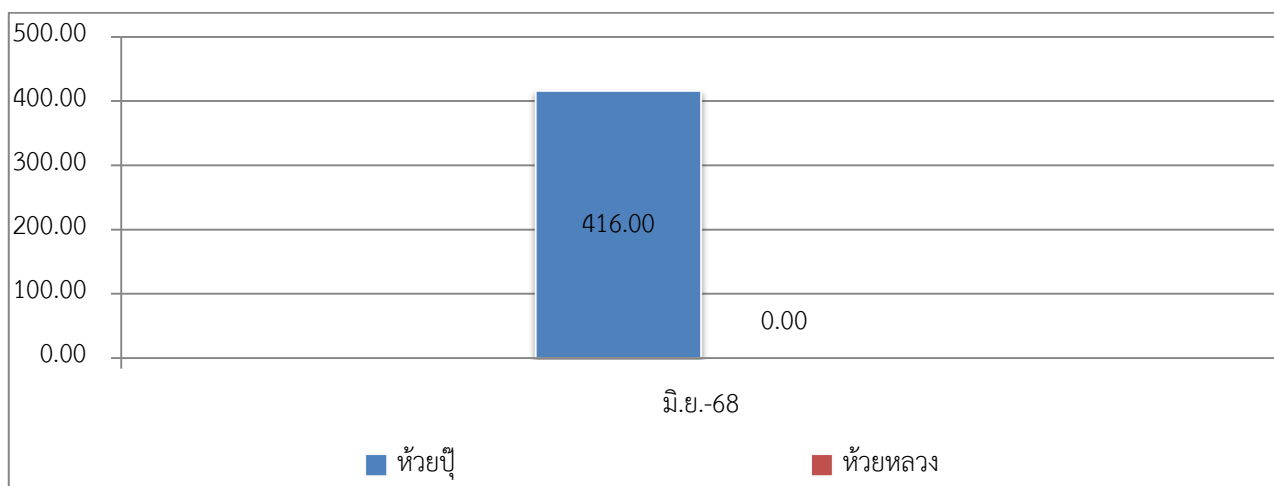
วัน/เดือน/ปี	สารละลายแขวนลอย (SS) (mg/L)		ค่ามาตรฐาน
	ห้วยปู้	ห้วยหลวง	
มิถุนายน 2568	4.00	สภาพแห้ง	-

รูปที่ 3-8 : กราฟเปรียบเทียบสารละลายแขวนลอย (SS) น้ำผิวดิน

ตารางที่ 3-6 : ตารางเปรียบเทียบของแข็งละลาย (Total Dissolved Solids) น้ำผิวดิน

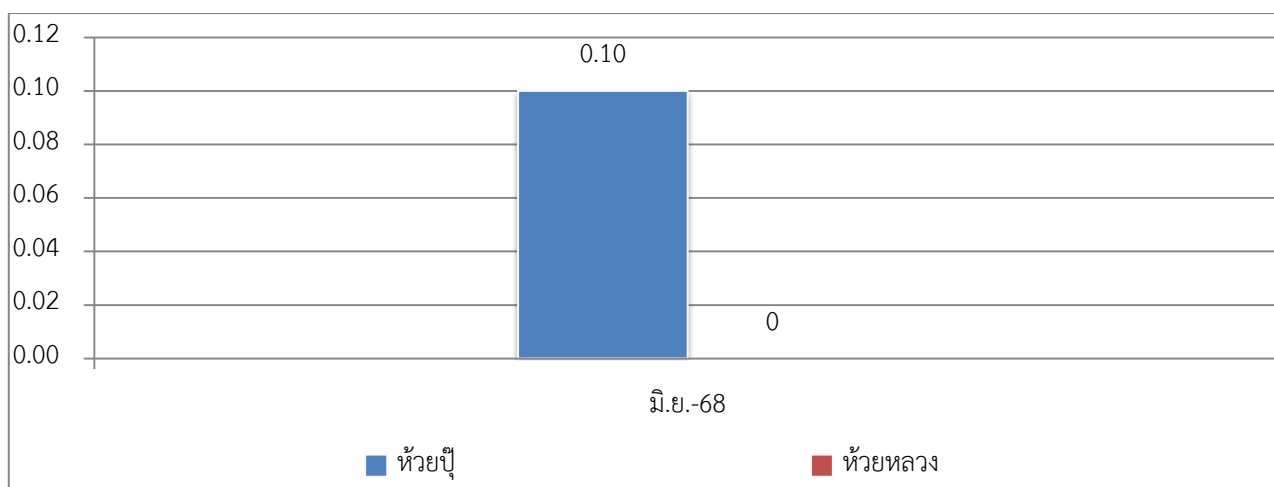
วัน/เดือน/ปี	ปริมาณของแข็งละลาย (TDS) (mg/L)		ค่ามาตรฐาน
	ห้วยปู้	ห้วยหลวง	
มิถุนายน 2568	416.00	สภาพแห้ง	-

รูปที่ 3-9 : กราฟเปรียบเทียบปริมาณของแข็งละลาย (TDS) น้ำผิวดิน

ตารางที่ 3-7 : ตารางเปรียบเทียบเหล็กกรรม (Fe) น้ำผิวดิน

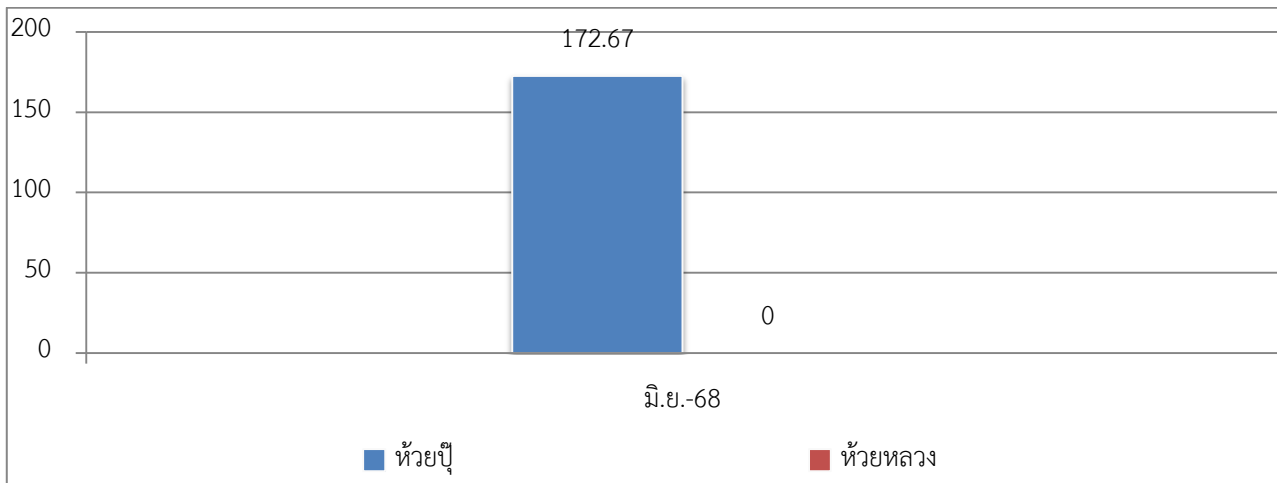
วัน/เดือน/ปี	เหล็กกรรม (Fe) (mg/L)		ค่ามาตรฐาน
	ห้วยปู้	ห้วยหลวง	
มิถุนายน 2568	<0.10	สภาพแห้ง	-

รูปที่ 3-10 : กราฟเปรียบเทียบเหล็กกรรม (Fe) น้ำผิวดิน

ตารางที่ 3-8 : ตารางเปรียบเทียบปริมาณซัลเฟต (SO₄) น้ำผิวดิน

วัน/เดือน/ปี	ซัลเฟต (SO ₄) (mg/L)		ค่ามาตรฐาน
	ห้วยปู้	ห้วยหลวง	
มิถุนายน 2568	172.67	สภาพแห้ง	-

รูปที่ 3-11 : กราฟเปรียบเทียบปริมาณซัลเฟต (SO₄) น้ำผิวดิน

3.5 สรุปผลการตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อม

จากรายงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมประจําบันทึกที่ 12652/15511 ทำเหมืองแร่ดินขาว ของ นาวาอากาศเอกหญิง พัทยา ประเทศรัตน์ ตั้งอยู่ที่ ตำบลบ้านสา อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง พบว่าน้ำผิวดินบริเวณห้วยปู้ ค่าที่ทำการตรวจวัดได้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่ทางราชการกำหนด ส่วนห้วยหลวงมีสภาพแห้ง

3.6 การบริหารจัดการกองทุน

3.6.1 ได้จัดตั้งกองทุนเฝ้าระวังสุขภาพ เรียบร้อยแล้ว มียอดเงินคงเหลือ ณ วันที่ 30 มกราคม 2568 จำนวน 169.86 บาท (ภาคผนวก ฉ)

3.6.2 ได้จัดตั้งกองทุนพัฒนาหมู่บ้านรอบพื้นที่เหมืองแร่เรียบร้อยแล้ว มียอดเงินคงเหลือ ณ วันที่ 30 มกราคม 2568 จำนวน 200,174.66 บาท (ภาคผนวก ช)

3.6.3 ได้จัดทำกรรมธรรม์ประกันภัยความรับผิดชอบตามกฎหมายต่อบุคคลภายนอก (สำหรับการทำเหมืองแร่) เรียบร้อยแล้ว (ภาคผนวก ซ)

3.6.4 ได้วางหลักประกันการฟื้นฟูสภาพพื้นที่การทำเหมือง และวางหลักประกันสำหรับการเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบการทำเหมือง เรียบร้อยแล้ว มียอดเงินคงเหลือ ณ วันที่ 8 ตุลาคม 2567 จำนวน 401,739.90 บาท (ภาคผนวก ฉ)

3.6.5 ได้มีการประชุมเพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการมวชนสัมพันธ์ กองทุนเฝ้าระวังสุขภาพ และกองทุนพัฒนาหมู่บ้านรอบพื้นที่เหมืองแร่ เรียบร้อยแล้ว (ภาคผนวก ญ)

3.7 ข้อเสนอแนะ

จากผลการตรวจสอบการดำเนินการ ครั้งที่ 1/2568 (มิถุนายน 2568) ประทานบัตรที่ 12652/15511 ทำเหมืองแร่ดินขาว ของ นาวาอากาศเอกหญิง พัทยา ประเทศรัตน์ ตั้งอยู่ที่ ตำบลบ้านสา อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง ยังไม่พบปัญหาหรืออุปสรรคใดๆที่ส่งผลต่อคุณภาพทางสิ่งแวดล้อม แต่มีข้อเสนอแนะให้ผู้ถือประทานบัตรดำเนินการดังนี้

- จัดทำแผนการฟื้นฟูพื้นที่ที่ผ่านการทำเหมืองตามแผนการฟื้นฟูที่กำหนดไว้
 - ให้ทำการตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามที่กำหนดไว้โดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ให้ครบถ้วนอย่างสม่ำเสมอตลอดไปจนสิ้นสุดโครงการ
-